בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 דצמבר 2009

ת"א 52542-08 יתיר שירותי יבוא יצוא סוכנות מכס בע"מ נ' קופר ואח'

בפני כב' השופטת אושרי פרוסט

תובעים **1. יתיר שירותי יבוא יצוא סוכנות מכס בע"מ**

נגד

נתבעים
1. אבי קופר
2. מיכאל לוק
3. חנה יאיש ז'וסלין

<u>פסק דין</u>

זוהי תביעה כספית על סך 210,000 ₪ אשר הוגשה על ידי התובעת, חברה הנותנת שירותי עמילות מכס, שילוח בינלאומי ושירותים נלווים, כנגד הנתבע 1, פקיד רישוי הנותן שירותי עמילות מכס ושחרור מטענים למספר עמילי מכס וכנגד הנתבע 2, שבתקופה הרלוונטית עבד אצל נתבע 1 ונתבעת 3 שהיא חמותו של נתבע 2.

<u>תמצית טענות התביעה</u>

התובעת מספקת שירותי עמילות מכס ושילוח בינלאומי בכל הנמלים בארץ. בנמל חיפה אינה מחזיקה עובדים ואין לה סניף משלה, ומשרדו של נתבע 1 מספק לה שירותים, תמורת תשלום חודשי.

כדרך עמילי המכס, משלמת התובעת עבור לקוחותיה את התשלומים לרשויות ולנותני שירותים שונים, כדון: מכס, מע"מ, אשר עד לביצוע מלוא התשלום, לא יקבל הלקוח את בסחורה אשר ייבא ארצה. הלקוח משיב לה תשלומים אלו בדיעבד.

בכל סניף של התובעת בנמלים שונים, וכך גם במשרדי נתבע 1 בנמל חיפה, מצויים מספר פנקסי שיקים של התובעת מחשבונותיה בבנק דיסקונט ובנק הפועלים, כשהם חתומים על ידי החברה אך ללא סכום. מרבית השיקים הינם לפקודת נותני השירותים השונים, כדוגמת: חברת ספנות, משלחים בינלאומיים וכו' וחלקם הם שיקים ריקים, חתומים על ידי התובעת ללא סכום ומוטב, (להלן: "**השיקים הריקים**").

לטענת התובעת, במסגרת בדיקה שגרתית שנערכה אצלה, היא הבחינה כי שיקים בסכומים גבוהים ו"עגולים" נמשכו מחשבונותיה. התברר לה, כי נמשכו כספים מחשבונותיה, באמצעות אותם שיקים ריקים, שמסרה למשרדי נתבע 1 בחיפה.

בדיקה שערכה התובעת העלתה לטענתה, כי נתבע 2, גנב ו/או נטל ללא רשות את פנקסי השיקים הללו, מילא בהם סכומים ככל העולה על רוחו והפקידם למספר חשבונות בנק של נתבעת 3, אותם פתחו נתבעים 3-2 בשיתוף פעולה. כל שיק נרשם לפקודת נתבעת 3, ובידי נתבע 2 פנקסי שיקים ריקים נוספים של התובעת.

נתבע 1 משך מחשבונות התובעת סך 210,000 ש"ח ב – 14 שיקים. תלונה על כך נמסרה למשטרת ישראל.

התובעת טוענת, כי הנתבעים ביחד ו/או לחוד, גזלו ממנה את סכום התביעה וחלה עליהם חובה להשיב לה סכומים אלה.

נתבע 1 התרשל באי פיקוח על עובדיו, מה עוד שידע, כי נתבע 2 מצוי בקשיים כלכליים. בנוסף, הינו חב באחריות שילוחית כלפי התובעת כמעסיקו של נתבע 2.

נתבעים 3-2 בצעו מעשה מירמה וגנבו שיקים של התובעת, באמצעותם קיבלו ו/או גנבו ממנה את סכום התביעה, הם בצעו כלפיה מעשה גזל ויש להחיל לעניין הרשלנות את הכלל של הדבר המדבר בעד עצמו.

מנהל התובעת, מר אפרים גבאי העיד, כי את השיקים הזמין מהתובעת נתבע 1 וכי נתבע 1 או עובדיו נהגו להוסיף את שם המוטב בשיק. הוא ידע כי גם עובדיו של נתבעת 2, נהגו למלא את השיקים.

<u>תמצית טענות ההגנה של נתבע 1</u>

משרד הנתבע בחיפה נותן שירותי מכס ל- 10 עמילי מכס ומשלחים, אשר אין להם משרד בחיפה. שירותים אלה ניתנים באופן קבוע לצורך טיפול בלקוחותיהם של אותם עמילי המכס.

הנתבע ו/או עובדיו, מקבלים מעמילי המכס פנקסי שיקים חתומים על ידם והשיקים ממולאים על ידי הנתבע ו/או עובדיו עבור נותני השירותים כגון: הובלה, אחסנה, שחרור ומיסים.

נתבע 1 נותן שירותים לתובעת, מזה 10 שנים טרם הגשת התביעה, ונתבע 2 עבד אצלו במשך 7 שנים.

נתבעים 1 ו -2 עבדו במישרין מול עובדי התובעת, טיפלו במטענים בהתאם להנחיות שקיבלו מהם, נתבע 1 נתן לנתבע 2 הנחיות עבודה ונתבע 2 פנה ישירות לעובדי התובעת, לצורך ביצוע עבודתו. נתבע

2 גם נהג להזמין מהתובעת פנקסי המחאות חתומים ישירות מהתובעת, מבלי שנתבע 1 היה מעורב בהן, וכך במשך שנים.

עם ביצוע התשלומים לגורמים השונים, באמצעות השיקים שנמשכו על ידי עמילי המכס השונים, לרבות התובעת, המציאו הגורמים חשבונית מס/קבלה ישירות לידי התובעת, מבלי ליידע כלל את נתבע 1 וכך נהוג בענף זה.

המעקב אחרי התשלומים השונים, אשר בוצעו על ידי הנתבע ו/או עובדיו עבור התובעת, כמו לכל עמילי המכס, נעשה על ידי התובעת כמושכת השיקים. מעקב זה מבוצע אחת לשבוע, כדי למנוע תקלות וליעל את התאמת החשבונות לבנקים. התובעת מודה בסעיף 20 לכתב התביעה, כי לא ערכה בדיקות והתאמות כאלה, מאז יום 15.7.08 ועד ליום 16.11.08, דהיינו במשך 4 חודשים.

בתקופה זו משך נתבע 2 את הכספים שנטל בגניבה, והתובעת לא בדקה את חשבונותיה והוצאות השקים. בכך, התרשלה התובעת והיא לא הודיע דבר לנתבע 1, אשר לא יכול היה לדעת אודות הגניבות שבוצעו על ידי נתבע 2, באמצעות משיכת שיקים מחשובן התובעת.

לטענת נתבע 1, התובעת יכולה הייתה לגלות את הגניבות כבר במשיכות הכספים הראשונות שבוצעו על ידי נתבע 2, באמצעות בדיקה פשוטה, כיוון שהשיקים שמשך נתבע 2 היו בסכומים עגולים, בעוד שהתשלומים אותם בצעו עבור השירותים לא היו בסכומים כאלה.

במקרה דנן, התובעת פנתה אל הנתבע לראשונה בחלוף 4 חודשים מעת שהחלו משיכות ההמחאות ובסכומים גבוהים ולפיכך, אין לה להשית אחריות זו לכתפי הנתבע 1.

<u>הודאת נתבע 2</u>

בישיבת בית המשפט ביום 24.3.09, הודה נתבע 2, כי לקח את הכסף נשוא תביעה זו וכי נתבע 1 ונתבעת 3 לא ידעו על כך. את ההפקדות העביר לנתבעת 3, לאחר שכתב על השיקים את שמה, הוא ידע את מספר החשבון שלה והפקיד לשם את השיקים. לדבריו, הוא החזיק הכרטיס אשראי שלה כדי לקנות לה תרופות וללא ידיעתה משך כספים.

נתבע 2 הודה בכל פעולות משיכת השיקים מחשבונה של התובעת, כי ביצע את ההפקדות ומשיכות הכספים.

<u>תמצית טענות ההגנה של נתבעת 3</u>

נתבעת 3 טוענת, כי הינה אישה חולה, המשתכרת מביטוח לאומי, אין לה נכסים וחסכונות. לטענתה, לא הייתה לה יד במעשי חתנה, אשר רשם את השיקים בכתב ידו והיא מעולם לא ראתה שיקים אלה ולא הפקידה אותם לחשבונה. לטענתה, אף לא ידעה אודות הפקדת שיקים אלה.

לגרסתה, בשנים האחרונות הייתה נתונה לחסותו המלאה של נתבע 2 ונתנה לו לנהל את חשבונותיה, לאור מצב בריאותה. חתנה פעל בחשבונה באמצעות כספומט ואמצעים אחרים שעמדו לרשותו וזאת, לאור אמונה המלא בו.

לאור הסתבכות חתנה ובתה כשנתיים טרם הגשת כתב הגנתה, היא נתנה לבתה את מספר חשבון הבנק שלה, כדי שמשכורתה תועבר לחשבון זה.

<u>הודעת צד ג' מטעם נתבע 1 לנתבעים 3-2.</u>

נתבע 1 הגיש הודעת צד ג' לנתבעים 3-2 לפיה, אם ימצא חייב בדין ויהיה עליו לשלם לתובעת, בגין תביעה זו, יהיה עליהם יחד ולחוד לשפותו בכל סכום שיחויב.
לטענתו, נתבע 2 הודה בכל המיוחס לו בישיבת בית המשפט מיום 24.3.09 וקיבל עליו אחריות מלאה למעשה הגניבה של כספי התובעת כמתואר בכתבי הטענות בתביעה זו.

לגרסתו, נתבע 2 עבד במשרדו כ- 7 שנים, השתמש בפנקסי השיקים של התובעת וקיבל קבלות בגין התשלומים בשיקים אלו ולאור הודאתו של האחרון, אין ספק כי עליו לשלם את מלוא סכום התביעה.

<u>דיון</u>

<u>באשר לנתבע 2</u> כאמור, אשר הודה בגניבת הכסף מחשבון התובעת וביום 24.3.09, בהתאם להודאתו זו, ניתן נגדו פסק דין על מלוא סכום התביעה.

<u>נתבע 1</u>

נתבע 1 מכחיש כל קשר לגניבה וטענתו כי לא התרשל, הן מפאת העובדה, שהתובעת ידעה שגם עובדיו ממלאים את השיקים והן מפאת העובדה, שנתבע 2 בעצמו, מתוקף תפקידו, נהג להזמין ולקבל, פנקסי שיקים מהתובעת.

לטענתו, אילו התובעת לא הייתה מתרשלת בבדיקת חשבונותיה והפעולות הנעשות בהן, הגניבה שבוצע ה על ידי נתבע 1 הייתה נחשפת לאלתר, והיה ניתן למנוע משיכות כספים נוספות.

בחקירתו השיב, כי הוא נהג להביא את פנקסי השיקים ממשרד התובעת, החזיקם בכספת נעולה במשרדו והותיר אחד מהם לשימוש משרדו לתשלום תשלומים שונים, לצורך שחרור סחורות של לקוחות התובעת.

לגרסתו, נתבע 2 ידוע ידע להסתיר את פעולותיו, ובין היתר רשם על הספח למי נמסר כל שיק. הספחים עם הקבלות הועברו למשרד התובעת ועליה לפקח על פעולות בחשבונה.

לעניין זה, העידה התובעת את נתבע 2, אשר טען שהכספת במשרד נתבע 1 הייתה ישנה ולא נעולה, וברגע שהגיעה חשבונית ו/או קבלה ממקבל את השיקים, היא הייתה מוצמדת לספח השיק ומועברת לתובעת.

מהעדויות אשר הובאו בפני עולה, כי נתבע 1 פעל כפי שכל נותן שירותים אחר היה נוהג. הוא קיבל פנקסי שיקים חתומים ופנקסים ריקים, לשימוש משרדו, לתשלום עבור מספקי שירותים של לקוחות עמילי המכס שעבורם ביצע עבודות, ובתוכם התובעת. עובדיו, ביניהם נתבע 2, בשתמשו בשיקים, בידיעת התובעת, לצורכי לקוחותיה בלבד.

מעדותו של מנהל התובעת עולה, כי התובעת ידעה, שנתבע 1 ועובדיו, משתמשים בשיקים משוכים מחשבונה למטרות אלה, (ע' 3 שורות 27 – 31 לפרוטוקול מיום 24.12.09) . נוכח עובדה זו, ולאור העובדה שידעה שגם עובדי נתבע משתמשים בשיקים, היה עליה לנקוט משנה זהירות בבדיקת פעולות הבנק שנעשו באמצעות שיקים אלה. על התובעת חלה אחריות לבדוק את פעולות הבנק שבוצעו בחשבונה, בפרט לאור המצאות פנקסי שיקים חתומים בידי נתבע 1 ועובדיו, והיה עליה לפקח על פעולות אלה. הן כביקורת עצמית, הן כביקורת על פעולות הנתבע והן לצורך התראה, במקרים כגון נשוא תביעה זו. לתובעת בלבד, היכולת לבדוק את פעולות הבנק בחשבונה, בזמן אמת – מיד ובסמוך לביצוען.

נתבע 1 טען בכתב הגנתו, כי התובעת מודה שלא ערכה בדיקות והתאמות כאלה, מאז יום 15.7.08 ועד ליום 16.11.08, דהיינו במשך 4 חודשים, והתובעת לא סתרה עדותו זו. גם עד התובעת העיד, כי ***"במקרה הזה התחלפו לי כמה מנהלי חשבונות בתקופה ואבדנו בקרה."*** (ע' 3 שורות 25- 26 לפרוטוקול מיום 24.12.09)

מקום שהתובעת ידעה, שעובדי נתבע 1 ממלאים את השיקים, ומדובר בנתבע 2, אשר עבד עד למקרה במשך 7 שנים אצל נתבע 1, היה עליה ,כאמור, לנהוג משנה זהירות בבדיקת מורשי ומבצעי כמו גם עצם ביצוע הפעולות, בחשבון הבנק שלה.

נתבע 1 לא ידע ולא יכול היה לדעת אודות הפעולות בחשבון התובעת שבוצעו על ידי נתבע 2. הוא נהג, ככל מעביד סביר בתחום, והתובעת ידעה כי השיקים מיועדים למסירה, לאחר הוספת שם מוטב וסכומים.

מכיוון שכך, אני קובעת כי ביחס לנתבע 1, האחריות המלאה לבדיקת התנהלות חשבון הבנק היא על התובעת, אשר יכולה הייתה, כבר לאחר הפעולה הראשונה שביצע נתבע 2, להפסיק את מעשה הגניבה.

גם אילו הייתי קובעת, שחלה על נתבע 1 אחריות, הרי שהרשלנות התורמת של התובעת, ביחס לנתבע 1 היתה 100% .

<u>משכך, דין התביעה כנגד נתבע 1, להידחות.</u>

<u>נתבעת 3</u>

בגרסת נתבעת 3 סתירה מהותית, היורדת לשורשו של עניין בתביעה דנן:

מחד גיסא טענה נתבעת 3, כי אינה מבינה בחשבונות ועסקים וכי נתבע 2 ניהל לה את החשבון והשיקים מוחזקים בידי בתה. (ס' 1 לכתב ההגנה, ע' 6 שורות 26 – 28, ע' 7 שורות 20-17, שורה 27 לפרוטוקול). מאידך גיסא העידה (ע' 8 שורה 7 לפרוטוקול) כי בבעלותה 3 חשבונות בנק, שהיו רק על שמה ורק לה הייתה זכות חתימה בחשבונות אלה ומשהשיקים היו בידי בתה והכספומט בידי חתנה, התירה להם לעשות בחשבונה כרצונם ו/או בתאום עמה ו/או בהסכמתה. שאם לא כן, מדוע מסרה את פנקסי השיקים לבתה, כאשר רק לה בלבד זכות חתימה בחשבונות.

עוד העידה נתבעת 3, כי ניהלה עסק של קוסמטיקה והחזיקה לצורך כך 3 חשבונות בבנקים שונים. (ע' 7 שורות 2 -11 לפרוטוקול). מכאן, שכן היו לה הכנסות והוצאות, שילמה לספקים וקיבלה תמורה מלקוחותיה, וניהלה את העסק וחשבונות הבנק. דהיינו, היא ידעה לנהל חשבון בנק, למשוך ולהפקיד כספים והייתה בבנק פקידה מסוימת שטיפלה בחשבונה.

נתבעת 2 חקרה את עד התובעת בחקירה נגדית ושאלה "***הפקידה של הבנק שמטפלת בי שאלתי אותה והיא אמרה שזה לא היה ולא נברא***" (ע' 4 שורה 16 לפרוטוקול) וכאשר נשאלה "***הפקידה שטיפלה בך לא התקשרה להגיד לך על הסכומים שמפקידים ומוציאים***" השיבה: "***לא היא לא אמרה לי אף פעם שחתני מגיע***" (ע' 7 שורה 24 -25 לפרוטוקול). היינו, הייתה פקידה מסוימת בבנק שטיפלה בחשבונה, היא ידעה מה קורה בחשבונה, שוחחה עם פקידת הבנק המסוימת שמטפלת בו.

נתבע 2 הצהיר לפרוטוקול בישיבת יום 24.3.09 (ע' 3 שואות 12 – 13 לפרוטוקול), "...***היה לי כרטיס אשראי של נתבעת 3 שהיא נתנה לי כדי לקנות לה תרופות ומבלי שידעה הייתי מושך את הכספים ומעביר אותם לאנשים שהייתי חייב להם..***"

בניגוד לדברי נתבע 2, כי כרטיס האשראי של נתבעת 3 הוחזק בידיו רק לרכישת תרופות, טענת נתבעת 3 היא, כי בתה השתמשה בחשבונה לצורך העברת משכורתה, עקב הקשיים הכלכליים אליה נקלעו בתה וחתנה (נתבע 2) עוד טענה, כי מאז הסתבכותם הכלכלית של בתה ונתבע 2, נותר חתנה כמנהל את חשבונותיה ושלט בכל נושא הכספים (ס' 5 לכתב הגנתה). ובסעיף 4 לכתב הגנתה כתבה נתבעת 3, כי "***לאור העובדה כי הייתי נתונה בשנים האחרונות לחסותו המלאה של חתני לוק מיכאל, נאשם מס' 2 והאופן המוחלט שנתתי בו אמון לנהל את חשבונותיי מפאת מצב בריאותי והתלות שהייתי תלויה בו אין להסיק מזה שהפקרתי את לחשבונותיי למעט פעולות כגון: .....לא***

הייתה לי סיבה לפקפק באמינותו שכן תמיד היה טוב אליי ומאידך דאג לי מדיי חודש בקניית תרופות מדיי חודש בחודשו".

נתבעת 3 אף העידה, כי "***עקב מצבי הבריאותי ויחסי הטובים שהיו לי עם חתני, עמו אנו גרים יחדיו, הוא היה הולך לבנק לנהל לי את החשבונות, הוא עשה הכל עבורי. אני לא ידעתי שום דבר עד שהעניין התפוצץ***". (עמ' 7 שורות 24- 29)

בין עדויותיהם של נתבעת 2 ונתבע 3 עולה סתירה, כאשר נתבע 2 טען, כי הוא מחזיק בכרטיס האשראי רק לצורך רכישת תרופות לנתבעת 3 והיא העידה, כי רק הוא ניהל לה את החשבון ועשה בו כרצונו, סתירה המעלה תהיות ופקפוק באמינות גרסתם.

הבנקים נוהגים לשלוח דיווח שוטף ללקוחותיהם, אודות התנהלות חשבונותיהם והפעילות בהם. יש להניח, שהתובעת ראתה דיווחים אלה וידעה אודות הפעילות בחשבונה.

מכל המפורט לעיל, אני קובעת כי נתבעת 3, ניהלה את 3 חשבונות הבנק שלה, בין בשאר, בהיותה בעלת עסק לקוסמטיקה, המנהלת 3 חשבונות, לדבריה היא, ואשר ניהלה את ענייניה הכספיים מול פקידת הבנק. כבעלת החשבון שאליו הוזרמו הכספים שמשך נתבע 2 מחשבון התובעת, וממנו אף הוצאו כספים אלה, היא ידעה אודות התנהלות חשבונה, הסכימה לנעשה בו, הסכימה כי חתנה יעשה בחשבון כבשלו, תוך מתן "אכסניה" להעברת כספי התובעת באמצעות חשבונה.
מכל מקום, חלה עליה האחריות, לדעת את אשר ייעשה בחשבון המתנהל על שמה, ועל השלכות אחריות זו, חותם כל בעל חשבון בנק בישראל, בעת פתיחתו.

אני מקבלת את התביעה נגד נתבעת 3.

<u>סוף דבר</u>

אני דוחה את התביעה נגד נתבע 1. התובעת תשלם לנתבע 1 הוצאות משפט בסך 3,500 ₪.

אני מקבלת את התביעה נגד נתבעת 3, אשר תשלם לתובעת, ביחד ולחוד עם נתבע 3, סך 200,000 ₪ בצירוף ריבית והצמדה כדין, החל מיום פירעון השיקים, לגבי סכומו היחסי ועד לתשלום בפועל.

כן ישלמו הנתבעת 3 והנתבע 2, יחד ולחוד לתובעת, הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד, בסך כולל של 10,000 ₪ בצירוף מע"מ כדין, סכום זה ישא אף הוא הפרשי הצמדה וריבית כדין מהיום ועד לתשלום המלא בפועל.

ניתן היום, י' טבת תש"ע, 27 דצמבר 2009, בהעדר הצדדים.

אושרי פרוסט 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן